HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a noua)

8 mai 2025*

„Trimitere preliminară – Directiva 2006/114/CE – Publicitate înșelătoare și comparativă – Articolul 4 litera (c) – Publicitatea comparativă permisă – Site internet care oferă un serviciu de comparare online a ofertelor de asigurare – Comparație efectuată de o terță parte prin intermediul unui sistem de clasificare pe bază de note sau de puncte – Articolul 2 litera (c) – Identificarea unui «concurent» – Lipsă”

În cauza C-697/23,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Landgericht München I (Tribunalul Regional din München I, Germania), prin decizia din 7 noiembrie 2023, primită de Curte la 17 noiembrie 2023, în procedura

**HUK-COBURG Haftpflicht-Unterstützungs-Kasse kraftfahrender Beamter Deutschlands a.G. in Coburg**

împotriva

**Check24 Vergleichsportal GmbH,**

**CHECK24 Vergleichsportal für Kfz-Versicherungen GmbH,**

**CHECK24 Vergleichsportal für Sachversicherungen GmbH,**

**CHECK24 Vergleichsportal für Krankenversicherungen GmbH,**

**CHECK24 Vergleichsportal für Vorsorgeversicherungen GmbH,**

**CHECK24 Vergleichsportal für Versicherungsprodukte GmbH,**

CURTEA (Camera a noua),

compusă din domnul N. Jääskinen (raportor), președinte de cameră, și domnii A. Arabadjiev și M. Condinanzi, judecători,

avocat general: domnul M. Campos Sánchez-Bordona,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

* Limba de procedură: germana.

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru HUK-COBURG Haftpflicht-Unterstützungs-Kasse kraftfahrender Beamter Deutschlands a.G. in Coburg, de H.-J. Omsels, Rechtsanwalt;

– pentru Check24 Vergleichsportal GmbH, CHECK24 Vergleichsportal für Kfz-Versicherungen GmbH, CHECK24 Vergleichsportal für Sachversicherungen GmbH, CHECK24 Vergleichsportal für Krankenversicherungen GmbH, CHECK24 Vergleichsportal für Vorsorgeversicherungen GmbH, CHECK24 Vergleichsportal für Versicherungsprodukte GmbH, de A. Bauer, Rechtsanwalt;

– pentru guvernul italian, de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de E. Manzo, avvocato dello Stato;

– pentru Comisia Europeană, de P. Kienapfel și B.-R. Killmann, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

## Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 4 litera (c) din Directiva 2006/114/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind publicitatea înșelătoare și comparativă (JO 2006, L 376, p. 21, Ediție specială, 15/vol. 18, p. 229).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între HUK-COBURG Haftpflicht-Unterstützungs-Kasse kraftfahrender Beamter Deutschlands a.G. in Coburg (denumită în continuare „HUK-Coburg”), pe de o parte, și Check24 Vergleichsportal GmbH ș.a. (denumite în continuare, împreună, „Check24”), pe de altă parte, în legătură cu o cerere de încetare a unui sistem de comparare online prin intermediul unei note pe site-ul internet exploatat de acestea din urmă.

### Cadrul juridic

#### *Dreptul Uniunii*

3 Potrivit articolului 1 din Directiva 2006/114:

„Prezenta directivă are ca scop protejarea comercianților împotriva publicității înșelătoare și a consecințelor defavorabile ale acesteia și stabilirea condițiilor în care publicitatea comparativă este permisă.”

4 Articolul 2 litera (c) din această directivă prevede:

„În sensul prezentei directive:

[…]

(c) «publicitate comparativă» înseamnă orice publicitate care identifică în mod explicit sau implicit un concurent sau bunuri ori servicii oferite de acesta”.

5 Articolul 4 din directiva menționată prevede:

„Se permite publicitatea comparativă, în ceea ce privește comparația, în cazul în care sunt îndeplinite următoarele condiții:

[…]

(b) compară bunuri sau servicii care răspund acelorași nevoi sau sunt destinate acelorași scopuri;

(c) compară, în mod obiectiv, una sau mai multe caracteristici esențiale, relevante, verificabile și reprezentative ale respectivelor bunuri sau servicii, care pot include și prețul;

(d) nu discreditează sau denigrează mărcile, denumirile comerciale, alte semne distinctive, bunuri, servicii, activități sau situația unui concurent;

[…]

(h) nu creează confuzie între comercianți, între persoana care își face publicitate și un concurent sau între mărci, denumiri comerciale, alte semne distinctive, bunuri sau servicii ale persoanei care își face publicitate și cele ale unui concurent.”

6 Articolul 5 din aceeași directivă prevede la alineatul (1) primul paragraf:

„Statele membre se asigură de existența mijloacelor adecvate și eficiente pentru combaterea publicității înșelătoare și în vederea respectării dispozițiilor privind publicitatea comparativă, în interesul comercianților și al concurenților.”

### *Dreptul german*

7 Articolul 6 din Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (Legea privind combaterea concurenței neloiale) din 3 iulie 2004 (BGBl. 2004 I, p. 1414), în versiunea aplicabilă litigiului principal (denumită în continuare „UWG”), prevede:

„(1) Constituie publicitate comparativă orice formă de publicitate care identifică în mod implicit sau explicit un concurent sau bunuri ori servicii oferite de un concurent.

(2) Acționează în mod neloial orice persoană care face publicitate comparativă dacă aceasta:

[…]

2. nu se referă în mod obiectiv la una sau mai multe caracteristici esențiale, relevante, verificabile și reprezentative sau la prețul acestor bunuri sau servicii;

[…]”

## Litigiul principal și întrebarea preliminară

8 HUK-Coburg este societatea-mamă a unui mare grup de asigurări german ale cărui filiale propun asigurări în diferite domenii, printre care în cel al asigurărilor auto.

9 La rândul său, Check24 este un grup de societăți de drept german care exploatează un site internet de servicii de comparare online care oferă în mod gratuit utilizatorilor acestui site posibilitatea de a compara diferite produse, printre care și formule de asigurare. O astfel de comparație se efectuează pe baza unei serii de criterii, în special cel al prețului, prin intermediul unor note atribuite diferitelor formule de asigurare (denumite în continuare „notele”). Acest site internet oferă de asemenea posibilitatea de a încheia eventual contracte cu furnizorii produselor respective.

10 Aceste servicii de comparare sunt în principiu concepute conform aceluiași model, în diferitele clase de asigurare vizate. Se obține o pagină de rezultate după introducerea anumitor date de referință, dintre care unele sunt obligatorii și altele facultative, privind deținătorul poliței de asigurare și produsul dorit. Această pagină conține o listă de formule de asigurare ale diferiților asigurători, precum și o scurtă prezentare a informațiilor referitoare la acestea considerate esențiale, și anume numele asigurătorului, prețul formulei în cauză, dar și, sub forma unor cuvinte-cheie, detalii referitoare la aceasta. Pe de altă parte, o notă desemnată în mod expres ca atare este afișată într-o căsuță dreptunghiulară înconjurată de albastru sub numele asigurătorului comparat. Această notă indică o valoare numerică cuprinsă între 1,0 și 4,0 și este însoțită, după caz, de mențiunile „foarte bine”, „bine”, „satisfăcător” sau „suficient”, atribuite fiecărui asigurător. La începutul acestei liste figurează o primă ofertă, desemnată, în majoritatea cazurilor, prin mențiunea „Recomandare raport calitate-preț”, urmată de o a doua, desemnată prin mențiunea „Recomandare performanță”.

11 Următoarele oferte sunt în principiu clasificate într-o ordine crescătoare de prețuri, dar clientul are de asemenea posibilitatea, făcând clic pe butoanele corespunzătoare, să obțină o ordine de clasificare diferită, și anume prin numele asigurătorilor în cauză, clasificați în ordine alfabetică, prin note, clasificate în ordine descrescătoare, și prin evaluările clienților, clasificate de la cea mai bună la cea mai puțin bună. În plus, dacă utilizatorul trece mouse-ul pe căsuța care conține o notă, o fereastră contextuală afișează informații de bază cu privire la această notă.

12 Nota menționată se bazează pe un sistem de clasificare pe bază de puncte după diferiți „parametri de notare” care constă în atribuirea de puncte până la concurența unui anumit plafon și care, împreună, dau un punctaj total. Acești parametri de atribuire a notelor și acest punctaj total variază în funcție de clasa de asigurare în cauză. Parametrii de notare menționați sunt grupați în subansambluri sau în categorii, diferite în funcție de clasele de asigurare în cauză, și sunt însoțiți de o căsuță verde sau galbenă sau de o cruce roșie. În partea de jos a acestei ferestre contextuale se arată că aceste simboluri înseamnă „foarte bună”, „mediu” și, respectiv, „inferior mediei/riscului neasigurat”.

13 În acest context, în cursul anului 2020, HUK-Coburg a inițiat o procedură în fața Landgericht Köln (Tribunalul Regional din Köln, Germania) împotriva Check24, susținând printre altele că, în ceea ce privește asigurările auto, comparațiile oferite pe site-ul internet în cauză prin intermediul notelor erau contrare articolului 6 alineatul (2) punctul 2 din UWG. Instanța respectivă a validat acest raționament într-o hotărâre din 22 aprilie 2020, în urma căreia Check24 a modificat acest site internet în ceea ce privește produsele de asigurare auto și a pus la dispoziția consumatorilor vizați informații suplimentare cu privire la note. Ulterior, Check24 a efectuat de asemenea modificări similare în ceea ce privește alte produse de asigurare.

14 La 26 noiembrie 2020, HUK-Coburg a introdus o acțiune la instanța menționată împotriva Check24 Vergleichsportal, societatea însărcinată cu punerea site-ului internet menționat la dispoziția consumatorilor. La cererea HUK-Coburg, aceeași instanță, printr-o ordonanță din 22 martie 2021, a trimis cauza spre rejudecare la Landgericht München I (Tribunalul Regional din München I, Germania), care este instanța de trimitere. HUK-Coburg a formulat o cerere de încetare și în reparație, vizând forme concrete de încălcare, printre altele, afișarea notelor pe paginile de rezultate ca atare, dar și în asociere cu informațiile corespunzătoare prin intermediul unor ferestre contextuale. În această privință, ea a arătat că astfel de note constituie o publicitate comparativă nelegală în temeiul dreptului național, pentru motivul că trebuie considerate judecăți de valoare care nu pot face obiectul unei publicități comparative întrucât reflectă o obiectivitate falsă și pot fi extrem de înșelătoare pentru consumator.

15 La 20 septembrie 2021, HUK-Coburg a extins această acțiune la Check24. În special, HUK-Coburg a solicitat Check24 Vergleichsportal für Sachversicherungen GmbH să înceteze prezentarea unor formule de asigurare de mobilier și de asigurare de protecție juridică clasificate în funcție de prețurile lor și de evaluările clienților.

16 Instanța de trimitere consideră că problema dacă articolul 6 alineatul (2) punctul 2 din UWG interzice în general o comparație prin intermediul unor note, precum cea în discuție în litigiul cu care este sesizată, depinde de interpretarea articolului 4 litera (c) din Directiva 2006/114.

17 Această instanță apreciază, mai întâi, că o notă este o cifră care, în sine, nu furnizează consumatorului o informație cu privire la produsul comparat care să fie suficient de importantă pentru a determina o decizie de cumpărare, astfel încât această notă nu constituie o caracteristică a unui produs, în sensul articolului 4 litera (c) din Directiva 2006/114.

18 Ea observă, în continuare, că atribuirea de puncte sau de note este un act subiectiv, în timp ce această dispoziție impune în mod expres o comparație obiectivă. În opinia sa, o astfel de obiectivitate este impusă în paralel cu posibilitatea verificării și trebuie, așadar, să aibă o semnificație autonomă, independentă de aceasta.

19 Pe de altă parte, instanța de trimitere arată că Directiva 2006/114 privește în principiu o perspectivă pozitivă asupra publicității comparative din punctul de vedere al concurenței și al politicii de protecție a consumatorilor și că aceasta urmărește numai să protejeze consumatorii și concurenții împotriva eventualelor dezavantaje ale publicității menționate. În aceste împrejurări, condițiile prevăzute la articolul 4 litera (c) din Directiva 2006/114 trebuie, potrivit acestei instanțe, să fie interpretate în sens larg.

20 În sfârșit, instanța menționată consideră că un sistem de clasificare pe bază de note sau de puncte permite o comparație sintetică a unui număr mare de criterii și poate constitui, așadar, un ajutor pentru consumator în cadrul unor operațiuni de cumpărare complexe.

21 În aceste condiții, Landgericht München I (Tribunalul Regional din München I) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 4 litera (c) din Directiva [2006/114] trebuie interpretat în sensul că pot fi îndeplinite condițiile pentru o publicitate comparativă permisă în temeiul acestei dispoziții și atunci când comparația se face prin intermediul unui sistem de clasificare pe bază de note sau de puncte?”

**Cu privire la întrebarea preliminară**

22 Cu titlu preliminar, trebuie amintit că, în cadrul procedurii de cooperare între instanțele naționale și Curte instituite la articolul 267 TFUE, este de competența acesteia din urmă să ofere instanței naționale un răspuns util, care să îi permită să soluționeze litigiul cu care este sesizată. Din această perspectivă, Curtea trebuie, dacă este cazul, să reformuleze întrebarea care îi este adresată. Astfel, misiunea Curții este de a interpreta toate dispozițiile de drept al Uniunii care sunt necesare instanțelor naționale pentru a statua în cauzele cu care sunt sesizate, chiar dacă respectivele dispoziții nu sunt expres indicate în întrebările adresate de aceste instanțe [Hotărârea din 7 noiembrie 2019, K.H.K. (Indisponibilizare asigurătorie a conturilor bancare), C-555/18, EU:C:2019:937, punctul 28 și jurisprudența citată].

23 În consecință, chiar dacă, pe plan formal, întrebarea adresată se referă la interpretarea articolului 4 litera (c) din Directiva 2006/114, în special la aspectul dacă condițiile care constituie publicitate comparativă permisă pot fi îndeplinite și atunci când o comparație este efectuată prin intermediul unui sistem de clasificare pe bază de note sau de puncte, o astfel de împrejurare nu împiedică Curtea să furnizeze toate elementele de interpretare a dreptului Uniunii care pot fi utile pentru soluționarea cauzei principale. În această privință, revine Curții sarcina de a extrage din ansamblul elementelor furnizate de instanța națională, mai ales din motivarea deciziei de trimitere, elementele dreptului menționat care necesită o interpretare, având în vedere obiectul litigiului principal [a se vedea prin analogie Hotărârea din 7 noiembrie 2019, K.H.K. (Indisponibilizare asigurătorie a conturilor bancare), C-555/18, EU:C:2019:937, punctul 29 și jurisprudența citată].

24 În speță, având în vedere elementele care reies din cererea de decizie preliminară, trebuie să se examineze dacă un serviciu de comparare online a produselor de asigurare furnizat de o întreprindere poate fi considerat o „publicitate comparativă”, în sensul articolului 2 litera (c) din Directiva 2006/114, și, dacă este cazul, dacă o astfel de formă de publicitate îndeplinește criteriile de legalitate prevăzute de directiva amintită.

25 Acest articol 2 litera (c) din directiva menționată definește noțiunea de „publicitate comparativă” ca fiind „orice formă de publicitate care identifică în mod explicit sau implicit un concurent sau bunuri ori servicii oferite de acesta”.

26 În această privință, Curtea a precizat deja că elementul specific noțiunii de publicitate comparativă este identificarea unui concurent al persoanei care publică reclama sau a unor bunuri și servicii oferite (Hotărârea din 19 aprilie 2007, De Landtsheer Emmanuel, C-381/05, EU:C:2007:230, punctul 27, și Hotărârea din 18 noiembrie 2010, Lidl, C-159/09, EU:C:2010:696, punctul 30).

27 Prin urmare, astfel cum a subliniat Comisia Europeană în mod întemeiat, este, așadar, determinant în speță să se stabilească dacă un grup de societăți care oferă servicii de comparare online a unor produse de asigurare poate fi calificat drept „concurent”, în sensul acestui articol 2 litera (c) din Directiva 2006/114, al unui grup de asigurări.

28 Rezultă că persoana care publică reclama, și anume Check24, trebuie să fie un concurent al HUK-Coburg pentru ca practica contestată să fie considerată publicitate comparativă în sensul acestui articol 2 litera (c), iar practica respectivă să poată intra, așadar, în domeniul de aplicare al acestei directive, aspect a cărui examinare este de competența instanței de trimitere.

29 În această privință, trebuie arătat că nici această dispoziție, nici vreo altă dispoziție din directiva menționată nu conțin o definiție a noțiunii de „concurent”.

30 În ceea ce privește această noțiune de „concurent”, trebuie amintit că Curtea a precizat deja că însușirea de întreprinderi concurente vizată de noțiunea de publicitate comparativă se întemeiază, prin definiție, pe caracterul substituibil al bunurilor sau al serviciilor pe care aceste întreprinderi le oferă pe piață (Hotărârea din 19 aprilie 2007, De Landtsheer Emmanuel, C-381/05, EU:C:2007:230, punctul 28, și Hotărârea din 18 noiembrie 2010, Lidl, C-159/09, EU:C:2010:696, punctul 30).

31 Acesta este motivul pentru care articolul 4 litera (b) din Directiva 2006/114 condiționează caracterul licit al publicității comparative de cerința ca aceasta să compare bunuri sau servicii care răspund acelorași nevoi sau sunt destinate acelorași scopuri (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 aprilie 2007, De Landtsheer Emmanuel, C-381/05, EU:C:2007:230, punctul 29).

32 Pe de altă parte, astfel cum Curtea a statuat deja, faptul că produsele sunt, într-o anumită măsură, de natură a satisface nevoi identice permite să se concluzioneze că există un anumit grad de substituire între ele (Hotărârea din 19 aprilie 2007, De Landtsheer Emmanuel, C-381/05, EU:C:2007:230, punctul 30, și Hotărârea din 18 noiembrie 2010, Lidl, C-159/09, EU:C:2010:696, punctul 32).

33 În sfârșit, aprecierea concretă a acestui grad de substituire, care este de competența instanțelor naționale și care trebuie efectuată în lumina obiectivelor Directivei 2006/114, precum și a principiilor care se degajă din jurisprudența Curții, presupune examinarea criteriilor care permit stabilirea existenței unei relații concurențiale între cel puțin o parte a gamei de produse oferite de întreprinderile în cauză (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 aprilie 2007, De Landtsheer Emmanuel, C-381/05, EU:C:2007:230, punctul 33).

34 În speță, având în vedere considerațiile care precedă, examinarea existenței unui raport de concurență între Check24 și HUK-Coburg, a cărei efectuare revine instanței de trimitere, va trebui să se întemeieze pe o analiză a caracterului eventual substituibil al serviciilor oferite de părțile din litigiul principal, prin care se urmărește să se stabilească dacă acestea își desfășoară activitatea pe aceeași piață.

35 În această privință, din dosarul de care dispune Curtea reiese că, în timp ce HUK-Coburg furnizează clienților săi servicii de asigurare în diferite domenii, Check24 nu oferă ea însăși astfel de servicii, ci se limitează să compare online diferite formule de servicii de asigurare oferite de societățile de asigurări prin intermediul unui sistem de clasificare pe bază de note sau de puncte și, dacă este cazul, să ofere, în calitate de intermediar, posibilitatea de a încheia contracte cu societățile de asigurări care furnizează serviciile comparate.

36 Astfel, în măsura în care reiese din acest dosar că Check24 exploatează un serviciu de comparare a serviciilor de asigurare online și nu este ea însăși o societate de asigurări, ea nu poate furniza și nici nu poate dispune de asemenea servicii, nici chiar atunci când permite, în calitate de simplu intermediar, încheierea de contracte între clienți și furnizori de produse de asigurare.

37 Prin urmare, rezultă, sub rezerva unei verificări mai ample de către instanța de trimitere, că un grup de asigurări precum HUK-Coburg și un grup de societăți care furnizează servicii de comparare online a produselor de asigurare, precum Check24, oferă servicii care nu sunt substituibile și operează, așadar, pe piețe de servicii diferite.

38 Rezultă că nu intră în sfera noțiunii de „publicitate comparativă”, în sensul articolului 2 litera (c) din Directiva 2006/114, serviciile de comparare online a produselor de asigurare furnizate de o întreprindere care nu identifică niciun concurent al acesteia, nici bunuri sau servicii oferite de un astfel de concurent.

39 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie să se răspundă instanței de trimitere că articolul 2 litera (c) din Directiva 2006/114 trebuie interpretat în sensul că nu intră în sfera noțiunii de „publicitate comparativă”, prevăzută de această dispoziție, un serviciu de comparare online a unor produse sau servicii furnizate de o întreprindere care nu este un „concurent” în sensul dispoziției menționate, cu alte cuvinte, care nu oferă ea însăși produsele sau serviciile pe care le compară și care operează, în consecință, pe o piață de produse sau de servicii distincte. Situația este aceeași atunci când această întreprindere acționează în calitate de intermediar și permite consumatorilor să încheie contracte cu întreprinderi care propun produsele sau serviciile în cauză, fără a opera ea însăși pe piața acestor produse sau a acestor servicii.

**Cu privire la cheltuielile de judecată**

40 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a noua) declară:

**Articolul 2 litera (c) din Directiva 2006/114/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind publicitatea înșelătoare și comparativă**

**trebuie interpretat în sensul că**

**nu intră în sfera noțiunii de „publicitate comparativă”, prevăzută de această dispoziție, un serviciu de comparare online a unor produse sau servicii furnizate de o întreprindere care nu este un „concurent” în sensul dispoziției menționate, cu alte cuvinte, care nu oferă ea însăși produsele sau serviciile pe care le compară și care operează, în consecință, pe o piață de produse sau de servicii distincte. Situația este aceeași atunci când această întreprindere acționează în calitate de intermediar și permite consumatorilor să încheie contracte cu întreprinderi care propun produsele sau serviciile în cauză, fără a opera ea însăși pe piața acestor produse sau a acestor servicii.**

Semnături